UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 7. Medium tertium ad puritatem & teneritudinem conscientiæ obtinendam est peritia & dexteritas pugnandi contra tentationes diaboli, illasque superandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

Visual Library

quemq; vel servorum, vel filiorum hoc malo captos & continuo commonefactos, nec correctos; jube non pransos cubare; & hanc tibiq; & illis damnationem impone; damnationem, non damnum, sed lucrum ferentem; talia enim Spiritualia & lucrum ferunt, & celerrimam correctionem.

Quintum est, ut materia Examinis particularis non facilè mutetur; sed tam diu uni alicui vitio extirpando insistamus, usque dum hoc planè devictum & funditùs sit eradicatum; dicentes cum Prophetâ *Psalm 17. Persequar inimicos meos, & comprehendam illos; & non convertar, donec deficicant.* [Non tamen est necesse ad plenam de vitio aliquo victoriam, ut nullam prorsùs titillationem aut motum illius sentiamus ampliùs; sed sufficit, illud à nobis esse eatenùs debilitatum; ut facilè & nullo negotio, dum se prodit & exsurgere tentat, à nobis reprimatur, & subigatur.

§. 7.

Medium tertium ad puritatem & teneritudinem conscientiæ obtinendam est peritia & dexteritas pugnandi contra tentationes diaboli, illasque superandi.

67. TRiplicis generis sunt tentationes: nam aliquæ nascuntur à *carne nostrâ*; & ab hac redundant in animam, quales communiter accidere solent juvenibus; ac iis omnibus, qui, cùm vitam agant quietam, & à laboribus corporeis vacu-

vacuam, bonâque & validâ sint corporis constitutione, carnem suam & corpus delicatè habent, farciunt, saginant &c. Contra quas tentationes non est remedium præsentius, quàm corporis mortificatio per jejunia, vigilias, labores, aliasque asperitates carni inimicas. Undè S. Hieronymus refert de S. Hilarione in ejus vitâ, quod, cùm à corpore juvenili & valido sentiret moveri sibi bellum, & tentationes excitari, illud compellaverit his verbis: *Equidem asselle, efficiam, ut non calcitres: avenam quippè lasciviæ illecebram tibi subtraham; ac non nisi paleis te pascam; fame sitiq; conficiam; gravi pondere opprimam; æstu & frigore indurabo; ut cibum potiùs quàm lasciviam cogites.*

Aliæ tentationes ortum habent *ab animâ nostrâ*; & ab hac redundant in corpus; quando scilicet species objectorum illicitorum per sensus externos olim haustæ, aut ex librorum obscœnorum lectionibus acceptæ, & in memoriâ ac phantasiâ nostrâ relictæ, datâ occasione repræsentant intellectui objecta illa prohibita aut periculosa, quorum imagines existunt. Quod tentationum genus tunc nos infestare potissimùm dignoscitur, quando magis confligimus cum fœdis imaginibus; quàm cum turpibus corporis motibus, quomodò S. Hieronymum in Eremo post debilitatam carnem conflixisse legimus cum imaginibus & speciebus olim Romæ haustis in sæculari vitâ. Contra quas tentationes præsentissimum sunt remedium Oratio ad Deum; seria occupatio intellectûs

ctûs & phantaſiæ ; ſpecierum ſæcularium plena evacuatio, aut earundem ſuppreſſio per frequentem librorum piorum lectionem; potentiarum cognoſcitivarum & rememorativarum ab evagatione cohibitionem &c. de quibus ſuo loco fuſiùs.

Aliæ deniqúe tentationes ortum ſuum habent à malo Dæmone, eas ingerente, & in nobis excitante; quæ dignoſci & deprehendi poſſunt ex ſequentibus ſignis.

Primò, ſi tempore valdè inopportuno ſe inſinuent & ingerant, nimirum tunc, cùm homo id minùs vult, & minorem habet occaſionem id cogitandi; v. g. ſub oratione ſtudii litterarum, miſſæ ſacrificio &c.

Secundò, ſi cognitiones occurrentes adeò ſint extravagantes, & alienæ, ut homo, qui tentatur, nihil prorsùs unquam viderit, audierit, aut cogitaverit eorum, quæ ſuggeruntur.

Tertiò ſi tentationes adveniant cum violentia quâdam, & cum turbatione phantaſiæ, offuſione tenebrarum &c. Nam *omnes Dæmones primò intellectum noſtrum obnubilare contendunt, atq; ita demùm ea, quæ ſibi amica ſunt, ſuggerunt*, ut inquit Joannes Climacus *Grad.* 15.

Quartò ſi homo ex rebus, quas introrsùm audit, eas advertat non tam à ſe, quàm ab alio dici & fieri. Hæc enim ſigna ſunt evidentiſſima, quod tentationes, quas patimur, non à carne noſtrâ oriantur, etiamſi in carne contingant; ſed à Diabolo motore & incentore proficiſcantur:

tur: contra quem proindè arma noſtra ſunt convertenda.

68. Noverit igitur tyro Spiritualis & Novitius, quod Diabolus ſicut Dei, ita & hominis ad imaginem Dei creati ſit hoſtis & adverſarius infenſiſſimus; nihil aliud quærens, ſitiens & intendens, quàm Dei injuriam, & hominis æternam damnationem. Ad quam procurandam omnes vires & dolos & aſtus adhibet, ut incautum hominem ad peccatum tentando pertrahat. Undè in Scripturis vocatur *Satanas Matth. 4. & Luc. 22. Satanas expetivit vos, ut cribraret vos.* Et 2. *Corinth. 2. ut non circumveniamur à Satanâ: non enim ignoramus cogitationes ejus.* Significat autem Satanas latinè idem quod adverſarius; undè S. Petrus 1. *Epiſt. c. 5. Adverſarius veſter diabolus, tanquàm leo rugiens circuit quærens quem devoret.* Vocatur etiam *tentator* Matth. 4. & *ſeductor orbis.* Apocal. 12. *Serpens antiquus, qui vocatur diabolus, & ſatanas, qui ſeducit univerſum orbem.* Eſt verò hic animarum noſtrarum hoſtis & adverſarius in tentando valdè exercitatus, vafer, callidus, impudens, & audax, multisque jam victoriis ab origine mundi huc usque reportatis, famoſus, & inſolens.

Ac quidem de peritiâ illius, aſtu, & calliditate teſtatur S. Leo magnus *ſerm. 7. de Nativitate,* his verbis: *Novit dæmon, cui adhibeat æſtus cupiditatis; cui illecebras gulæ ingerat; cui apponat incitamenta luxuriæ; cui infundat virus invidiæ. Novit, quem errore conturbet; quem gaudio fallat; quem metu opprimat; quem admiratione*

tione seducat; omnium discutit dæmon consuetudines, ventilat curas, scrutatur affectus &c. De insolentiâ verò, audaciâ, & impudentiâ illius scribit S. Matthæus *cap.* 4. Dum fusè narrat, qualiter hostis hic infernalis non erubuerit, ipsum Unigentium Dei Filium in eremo jejunantem tribus vicibus aggredi, & ad gravissima contra Deum peccata sollicitare. Præcipuè autem & specialiter diabolus tentando persequitur Tyrones & Novitios, utpotè qui recenter è castris & cassibus illius elapsi, ad militiam & castra Christi evolârunt. Sperat enim hac ratione eos è fugâ retrahere, & crebrioribus ac importunis tentationibus fatigatos, ad mundum, undè exiverunt, reducere: sicut impius Rex Pharao cum omni exercitu suo persequebatur fugientes Israelitas, ut eos in servitutem retraheret. *Exod.* 14. Undè Sapiens monet Eccl. 2. *Fili, accedens ad servitutem Dei, sta in justitiâ & timore; & præpara animam tuam ad tentationem.* Nec refert, quod quis in sæculo constitutus adhuc, vix ullas senserit diaboli impugnationes & tentationes: *Nam eos pulsare Diabolus negligit, quos quieto jure possidere se sentit;* ut inquit S. Gregorius lib. 14. moral. c. 12. Ast si quis castra & servitutem ejus deserens, ad libertatem filiorum Dei aspiret, & vitam spiritualem ordiatur; hunc diabolus furens & frendens insequitur ac persequitur multò sæviùs & crudèliùs, quàm Lœna raptorem catulorum suorum, aut Tyrannus mancipium auffugiens. Quapropter summoperè necessarium est, ut Novitius maturè sibi comparet

& acquirat valdè magnam contra tentationes diaboli pugnandi, easque superandi peritiam, & dexteritatem; quatenus sufficientibus armis spiritualibus ex omni parte instructus ac præmunitus, possit *stare adversus insidias diaboli, & omnia tela nequissimi ignea extinguere*; uti monet Apostolus *Ephes.* 6.

69. Porrò duplicis generis media à Magistris spiritualibus suggeruntur contra tentationes diaboli: aliqua enim usurpanda sunt, antequàm tentationes adveniant; ut ab his nos præservent. Aliqua verò sub actuali cum tentationibus conflictu sunt adhibenda. *Primum* itaque medium ante pugnam & ante tempus tentationum usurpandum est, ut nunquam otiemur aut feriemur ab omni opere; sed semper occupationi alicui laudabili & honestæ intenti simus, quæ nos ita exerceat, sollicitos habeat, & labore distineat, ut tempus & spatium nullum supersit de illicitis cogitandi, aut diabolo attendendi, quid suggerat. Suadet hoc medium S. Hieronymus *epist. ad Rusticum Monachum*, dicens: *Facito aliquid operis, ut te semper diabolus inveniat occupatum. In desideriis est omnis otiosus. Dum essem juvenis, & solitudinis deserta me vallarent, incentiva vitiorum ardoremq; naturæ ferre non poteram: quem cùm crebris jejuniis frangerem; mens tamen cogitationibus æstuabat: ad quam edomandam cuidam fratri, qui ex Hebræis crediderat, me in disciplinam dedi, ut post Quinctiliani acumina, Ciceronis Fluvios, gravitatemq; Frontonis, & levitatem Plinii, alphabetum discerem,*

scerem, & stridentia anhelantiaq; verba meditarer. Quid ibi laboris insumpserim, quid sustinuerim difficultatis, quoties desperaverim, quotiesq; cessaverim, & contentione discendi rursùs inceperim, testis est conscientia tam mea, qui passùs sum, quàm eorum, qui mecum duxerunt vitam. Sed gratias ago Domino &c. Addit verò ibidem Hieronymus, *Ægyptiorum monasteria hunc morem tenere, ut nullum absq; operis labore suscipiant, non tam propter victûs necessitatem, quàm propter animæ salutẽ; nè scilicet mens vacet periculosis cogitationibus & variis perturbationibus.* Scribit Cassianus. lib. 10. instit. c. 23. communem fuisse antiquorum Patrum sententiam, *operantem Monachum Dæmone uno pulsari; otiosum verò innumeris spiritibus vastari;* Undè Scriptura *Eccl.* 33. *Multam malitiam docuit otiositas.* Et juxta Poëtam: *Otia si tollas, periêre cupidinis arcus. Quæritur, Ægystus quarè sit factus adulter? in promptu causa est, desidiosus erat.* Pulchrè S. Basilius constit. Monast. c. 18. *Duobus modis indecoræ conceptiones rectis cogitationibus turbam & intemperiem conciunt: Cùm aut animus ex suâ ipse quadam incuriâ ad rerum futilium contemplationem aberrat, temereq; ex aliis in alias cogitationes delabitur: aut cùm insidiosè menti nostræ absurdas rerum species diabolus conatur objicere, eamq; hoc modo à rerum laudabilium contemplatione inquisitioneq; avocare. Cùm igitur animus, quòd remissâ illâ solidiore mentis contentione pellentium se variis rerum vulgarium memoriis repetendis, in*

bis temerè sè diutius occupet, in varias errorum ambages soleat incidere, ac plerumq; ad extremum cogitatione ad res turpissimas ac flagitiosissimas deferri; id quotiescunq; acciderit, hujuscemodi animi socordia, diffusioq; excitata severiore acriorèq; mentis diligentiâ castiganda est ac corrigenda; assiduéq; ut quæq; singulis nobis temporibus præpositæ sint, ita ad attentiorem rerum honestarum considerationem inducenda.

70 Secundum medium contra tentationes *est vigilia*; de quâ Christus *Matth.* 26. *Vigilate, & orate; ut non intretis in tentationem.* Et S. Petrus 1. *Epist. c.* 5. *vigilate: quia adversarius vester Diabolus tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret.* Consistit autem hæc *vigilia* sivè *vigilantia* in duobus: primum est, ut tanquam in editâ speculâ constituti, oculo prudentiæ & providentiæ prævideamus à longè pericula tentationum; & consequenter pro viribus declinemus omnes occasiones, loca, personas, ac quævis objecta, undè nobis periculum aliquod creari posse, rationabiliter judicamus; *Nam qui amat periculum, in illo peribit. Eccl.* 3. Atque hinc qui legunt curiosa, profana, aut lubrica; qui oculis suis evagantur, & contemplantur quævis objecta obvia; qui proferunt & auscultant discursus vanos ac inutiles, qui adeunt consortia sæcularium, & eorum familiaritate delectantur, tales posteà sibimet ipsis imputent causam & culpam, si gravibus tentationibus infestentur & concutiantur. *Qui enim oramus, nè intremus in tentationem; Sanè tentatio-*

tationis occasiones quærere non debemus ; ut inquit S. Chrysostomus *homil. 13. in Matth.*

Alterum est, ut nunquàm tutos & securos à tentationibus nos arbitremur, etiamsi sæpiùs victores extiterimus, & longo tempore nullam Diaboli impugnationem ampliùs senserimus; Sed ut parati semper & in armis excubantes, ipsam quoque pacem & tranquillitatem de insidiis habeamus suspectam : *nam sæpè antiquus hostis postquam menti nostræ tentationum certamen inflixerit, ab ipso suo certamine ad tempus recedit; non ut illatæ malitiæ finem præbeat; Sed ut corda, quæ, per quietem secura reddiderit, repentè rediens, facilius inopinatus irrumpat ;* ut ait S. Gregorius *lib. 9. moral. c. 17.* Undè de Sancto Antonio Magno, debellatore & victore Dæmonum famoso scribit S. Athanasius in ejus vitâ c. 5. Quod illi securitatem minimè dederit reportatus de adversario triumphus: *Nam scripturarum doctus eloquio, multas esse Dæmonum captiones, solerti proposito labore servabat, quia posset Sathanas in carnis collectatione superatus, novarum adversus se artium machinas acriùs commovere.* Et ipse Antonius ad suos discipulos ait: *c. 15. Fidelium orationibus atq; jejuniis Dæmones quidem statim corruere : nec tamen, si paulatim cessaverint, prorsùs plenam putetis victoriam esse; Solent etiam sauciigraviùs assurgere.* S. Basilius *serm. de abdicat.* ait, eum, qui vult securus & liber esse à tentationibus Diaboli, debere ex hoc mundo exire, & migrare in alium mundum, in quo Diabolus non est. Ejus verba sunt : *Intelli-*

telligere debes, neutiquam effugere te posse, quin tibi cum diabolo sit deluctandum; ex eoq; nullo modo victoriam te sinè multis laboribus pro Evangelicorum præceptorum observatione susceptis reportaturum. Qui enim, quæso, pugnam cum adversario poteris subterfugere, qui omninò sis cum eo intra caveam pugnæ destinatam conclusus? quæ sine dubio universa ea est tellus, quæ sub amplissimo cœli hujuscè ambitu continetur; quam quidem ex historiâ Job accepimus assiduâ illum obambulatione perlustrare, circumireq; quasi rabiosum canem, quærentem quem devoret. Quod si cum adversario inire pugnam non vis, in alium ex hoc ipso mundum commigres oportet, in quo ipse non sit. Quod si hoc impetrari non potest; artem eam discas convenit, per quam scienter scias cum eo deluctari. Quapropter sicut prudentes Duces in bello non statim in utramque aurem securi stertunt, nec arma deponunt, aut vigilias abrogant, quando audiunt hostem fugisse; Sed hanc ipsam hostis fugam de insidiis suspectam habent. Ita miles & pugil Christi semper vigilare debet & excubare, etiam tunc, cùm tentator recessisse videtur. *Noli securus esse, noli credere; licet in modum stagni fusum æquor arrideat; intùs inclusum est periculum; intùs est hostis;* clamat S. Hieronymus. *Epist. ad Heliodor. Monach.* Neque enim in pugnâ cum Diabolo tenet ulla pacta aut leges, sicut in bello contra visibiles hostes observari solent, ut bellum priùs denuntietur, induciæ serventur &c. *In bello Spirituali nulla servatur lex; quocunq; in loco ini-*

inimicus hominem aggreditur ; Et gaudet vehementer, cùm illum incautum offenderit ; ut inquit S. Basilius *Epist.* 28.

71. Tertium medium contra tentationes est *Oratio*: de quâ Christus *Matth. 6. Sic ergò vos orabitis : Et nè nos inducas in tentationem. Et Matth. 26. Orate, ut non intretis in tentationem.* Item S. Paulus *Ephes. 6.* Postquàm dixisset, nobis colluctationem esse non tantùm adversus carnem & sanguinem, sed etiam adversus principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum ; subdit deindè : *Propterea accipite armaturam Dei , galeam salutis assumite , & gladium Spiritús (quod est verbum Dei) per omnem orationem & obsecrationem, orantes omni tempore* &c. Debemus autem duo à Deo petere per orationem contra tentationes: Primum est donum discretionis Spirituum, quo intelligamus, quæ cogitationes & instinctus sint à malo Dæmone: Scribit enim Apostolus 2. *Corinth.* 11. Quod Satanas transfiguret se in Angelum lucis ; proponendo occultas suas tentationes & insidias subdolè ut inspirationes divinas, & vitia sub larvâ ac specie virtutis. Id quod dupliciter facere consuevit : nam primò vera quædam bona opera suggerit & suadet ; sed in ipso eorum exercitio mox illa malis ita permiscet & corrumpit , ut jam ampliùs bona non sint. Secundò frequentissimè nobis proponit falsa & fucata bona ; Sed re ipsâ vera mala ; quæ videlicet umbram bonitatis & virtutis speciem præferunt ; Verùm in se ipsis sunt vitia. Ideò

necessarium est donum Spirituum discernendorum â Domino petere ; ut inquit S. Antonius apud Athanasium in vita *c.* 15.

Alterum est, ut rogemus Deum, quatenùs à nobis clementissimè dignetur avertere tentationes illas, quibus prævidet, non esse consensuros ; Solumque obvenire permittat tales, quas præscit, nobis ad salutem animæ cessuras esse. Quod utrumque beneficium petere à Deo quotidiè possumus illis verbis â Christo præscriptis *Matth. 6. Nè nos inducas in tentationem.* Cum enim Salvator noster optimè noverit Dæmonis *violentos impetus, & callidam astutiam; cui resisti non possit* solis *viribus nostris*; jussit nos per orationem confugere ad præsidium divinum, & â Deo petere. *nè nos tentari sinat supra id, quod possumus, sed faciat cum tentatione proventum, ut possimus sustinere; conteratque Satanam sub pedibus nostris ;* prout verba citata explicant Patres Concilii Tridentini *in Catechismo Parochor.*

72. Quartum medium contra tentationes est *sobrietas*, sivè temperans & sobria vita; juxta illud monitum S. Petri 1. *Epist. c. 5. Sobrii estote, & vigilate ; quia adversarius vester Diabolus tanquam leo rugiens circuit.* Quod etiam jam antè Christus monuerat *Luc.* 21. dicens: *Attendite vobis, nè fortè graventur corda vestra crapulâ & ebrietate.* Quamvis enim intemperantia in cibo ac potu videatur potiùs servire tentationibus carnis: Nihilominùs solet etiam Diabolus occasione ejusmodi tanquam sibi maximè opportunâ uti ; eò quod in homine cibis aut potu

potu intemperanter oppleto intellectus & ratio per ascendentes ex ventriculo fumos impediatur, & ita obscuretur, ut tentationes Diaboli nec discernere possit nec voluntati periculum consensûs proponere, & motiva mediaque resistendi suggerere. Undè Scriptura *Proverb.* 11. Hominem ebrium & crapulatum comparat gubernatori navis dormienti, & sine clavo, dicens: *Nè intuearis vinum, quando flavescit, cùm splenduerit in vitro color ejus, ingreditur blandè; Sed in novissimo mordebit ut coluber, & sicut regulus venenum diffundet. Oculi tui videbunt extraneas, & cor tuum loquetur perversa; Et eris sicut dormiens in medio mari, & quasi sopitus gubernator amisso clavo.* Item *Eccli.* 19. *Vinum & mulieres apostatare faciunt sapientes.* Et *Oseæ* 4. *fornicatio, & vinum, & ebrietas auferunt cor;* ita ut homo crapulæ deditus & ebrietati sit quasi excors, sine mente, & sine ratione. Neque de solo potu immodico intelligendum est, quod diximus; verùm etiam de ciborum copiâ, lautitiis, & delitiis; nam & cibus immoderatè ac supra necessitatem sumptus reddit hominem ad dimicandum, & tentationibus resistendum summoperè inhabilem, segnem, pigrum, & ineptum: *Pinguis venter non gignit tenuem sensum.* Teste S. Hieronymo *Epist. ad Nepotian.* sive ut Græcorum Proverbium habet: *Pinguis venter non gignit mentem tenuem.* Et juxta S. Chrysostomum *homil.* 34. *in c.* 16. *Actuum Apost.* Hominis delitiosi *misera anima quasi in lectum conjecta, ob varietatem*

ciborum

ciborum sine modo infusorum pondus carnium circumferens sicut Elephas, quomodò poterit affectiones scindere acie hebetatâ? quomodò Diabolum sauciabit? Propter quod idem *homil. 27. in c. 13. Actor.* Ejusmodi hominem, qui pellem suam & ventrem plus curat quàm mentem, sic alloquitur: *Tempus belli, tempus certaminis est: tu autem sedes in deliciis. Non vides, etiam Reges, qui Sceptra ferunt in externis militiis frugaliter vivere? tu autem impinguas te ipsum, certaturus. Stat adversarius stridens dentibus suis in te: Tu autem effusus es; & mensæ addictus. Nunquid sacrificandi sumus, quod impinguamus nos ipsos?*

73. Quintum medium est, ut antecedenter intellectum nostrum & memoriam velut armamentarium quoddam instruamus certis ac selectis ex Sacrâ Scripturâ sententiis contra tentationes magis obvias & frequentiùs occurrentes; ut tempore conflictûs & pugnæ statim possimus arma idonea indè proferre, & Diaboli machinas retundere. Docuit nos medium hoc Christus *Matth. 4.* Quando trinis vicibus à Dæmone tentatus, cuilibet tentationi suam certam & congruam oppositit ex Sacris litteris sententiam. Quem imitata fuit S. Paula, teste S. Hieronymo *in ejus Epitaphio ad Eustoch.* Qui idem remedium suasit Rustico Monacho, dicens: *Ama scientiam scripturarum; & carnis vitia non amabis. Nunquam de manu & oculis recedat liber.* Rationem dat S. Paulus *Rom. 15.* Quia *quæcunq; scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt.* Et *2. Timoth.*

moth. 3. *Omnis scriptura divinitùs inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in justitiâ; ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus.* Atque hinc statuta nostra Canonica præcipiunt Novitiorum Magistro, quatenùs *adnitatur valdè sedulò, ut* Novitii *in legendis volvendisq; scripturis sacris à se præscribendis sint assidui; & aliquot loca speciatim ad Dei amorem, terrenarumq; rerum contemptum, & ad virtutum studium magis excitantia, & palatum cordis dulciùs afficientia præfigat, quæ frequentiùs ac diligentiùs legant, revolvant, ac tenaciùs cordi & memoriæ imprimant:* uti habetur distinctione *1.* c. 20. §. 19. Porrò hujusmodi Sententiæ ex Sacrâ Scripturâ selectæ possunt esse sequentes.

Contra tentationes adversantes fidei.

Quia vidisti me, Thoma, credidisti. Beati qui non viderunt & crediderunt. *Joann.* 20.

Major est Deus corde nostro 1. *Joann.* 3.

In captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi. 2. *Corinth.* 10.

Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. *Hebr.* 11.

Videmus nunc per speculum in ænigmate: tunc autem facie ad faciem. 1. *Corinth.* 13.

Habemus firmiorem Propheticum sermonem; cui benefacitis attendentes quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco, donec dies eluceſcat. 2. *Petr.* 1.

Qui